



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Verbo Dei Libri Tres

Helm, Heinrich

Coloniae, 1560

VD16 H 1736

Alterationes in ecclesia fiunt, autoritate Dei, Christi commiſſione: & magisterio spiritus sancti. Cap. XLVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30114

Ezech. 3.
Ioan. 16.

Aff. 2.

modo ex aqua & spiritu sancto, non intrauerunt in regnū
calorum. Ergo apostoli eos deceperunt, & Deus sanguinē
sic deceptorū, de manibus apostolorū requiret: Sic & apo-
stoli, fideles deceperunt, & spiritus sanctus nō docuit eos
oēm veritatem: quia eadem die quae eū receperunt & eo re-
pleti sunt, vel altera, etiam secundū Lutherū, sacramentū
credentibus sub vna specie dederūt. Apagelis ista. Tædet
me insanias illas commemorare, quas illi vt oracula vene-
rantur, & quas non pudet eos mundo obtrudere. In hunc
modum, quæ proximè ex veteri testamento & nouo ad-
ducta sunt, contra lallatores istos omnia intorqueri pos-
sunt, vt confundantur & resipiscant.

*Diuina opera actibus humanis, & rebus naturalibus
crebro assimilantur. Cap. XLV.*

A Quid si comparisonem nostram, qua Deū patrem,
& spōsam eius ecclesiam matrem nostram, medico
assimilauimus, suo pte more deridere, exhibilare & pro ni-
hilo habere vellent, & solito suo mēdacio extenuare, quo
dicere insanissimè solēt, absonū & indignū esse, vt diuina
opera cum rebus humanis conferantur & eis cōparentur,
Deum immortalē, quā terribiliter excæcauit eos sua ma-
licia, vt in apertissima luce veritatis non solū cæcutiant,
sed prorsus nihil videāt. Certè, impingūt in meridie, quasi
in tenebris, in caliginosis, quasi mortui: Aegyptiacas, den-
sas, palpabiles & horribiles in tenebras inciderunt, atq; in
eis captiui tenentur inclusi. Si diuina humanis conferre nō
licet, aut nefas est, cur Christus sub parabolis tā multa est
locutus: Tædet me referre, quod non pudet mendacissi-
mè eos effutire.

*Alterationes in ecclesia fiunt, authoritate Dei, Christi commissionē
& magisterio spiritus sancti. Cap. XLVI.*

Nec

Nec temerè (vt falsò calumniantur æmuli, & sine ve^r A
 bo Dei: pastores ecclesiæ, seu eius moderatores, fa-
 ciunt nonnunquā mutationes in externis signis, vt in mo-
 do baptizandi, in vsu ciborū, & in id genus alijs rebus fa-
 ctū est: Nec facit hoc sine Deo. Nam Christus cū electis est *Matt. 28.*
 vsq; ad seculi finem, & semper super se petram, sicut olim
 per apostolos, sic & modo & semper ecclesiā suam ædifi- *Matt. 16.*
 cat vsq; ad seculi cōsummationem. Sed & spiritus sanctus
 itidem facit, apostolo teste, per pastores & doctores. Illos *Ephe. 4.*
 em dedit ad cōsummationē sanctorū, in opus ministerij,
 & in ædificationē corporis Chrī, quod est ecclesia iustorū.
 Nihil his clarius, nihil deficiatius, nihil absolutius, dici pos-
 set. Muta ergo fiant labia dolosa, q̄ aduersus Deū & spon- *Psal. 30.*
 sam eius ecclesiā iniquitatē loquuntur, in tam detestabili
 superbia & abusione. De hac potestate ait vas electionis:
 Deus dedit nobis potestātē in ædificationē ecclesiæ, & nō
 in eius destructionem. Hinc Marcus euangelista ait, quod *2. Cor. 13.*
 Christus in sua ascensione, peregre profectus est in cælum:
 & reliquit corporali præsētia & visibili, domum suam *et 13.*
 (quæ est ecclesia) Et tunc dedit seruis suis, ecclesię mode- *Rom. 13.*
 ratoribus potestātē cuiusq; operis. Hoc modo, promissio *1. Tim. 3.*
 Christi semper impletur, qua dixit: ædificabo ecclesiam *Matt. 16.*
 meam, quoties aliquid declaratur, ordinatur, statuitur,
 decernitur aut mandatur ad fidelium ædificationem &
 salutem. Et spiritus sanctus, qui non loquitur à semetip-
 so, sed de CHRISTO accipit, multa illa quæ discipu- *Ioan. 16.*
 lis in cœna dicere habuit & tunc non dixit, eò quod tunc
 ea capere non poterant, & annunciat reuelatq; no-
 bis: Insuper, cum spiritus ille & doctor omnis veri- *Ioan. 14.*
 tatis, apud ecclesiam & in ecclesia mansurus est in æ-
 ternum, ergo semper dabit veritatem, maximè, quan-
 do à magistris mendacibus quos apud nos futuros ver-
 itas apostolorum prædixit, nouis mendacijs, erroribus *2. Pet. 2.*
 & per-

- Iob 13.** & peruersis dogmatibus, molestat & turbatur, vt nunquam non suo fungatur officio, & om̃em doceat veritatē.
- B** Nec potuit Christus, ecclesiam suam consummatē adificare, priusquā esset de potestate tenebrarum redempta (quod fecit in sua morte turpissima, cum patri obediuit vsq; ad ignominiosā crucis supplicium) & oues aliā, quæ ex ouili Iudæorum non erant, per apostolorum missionē, vocatæ essent & adductæ, quod factum est in gentium conuersione ad Christum, verum & bonū pastorem & episcopum animarum nostrarum. Sic, licet Dauid, vir secundum cor dei, totis viribus impensas domus dei ante mortē suam præparauerit, descriptionem templi, vti eam à domino acceperat, Salomoni dederit, cum omnibus pertinentibus ad templi ædificationem: nihilominus Salomon cū templū ædificaret, addidit multa, ordinauit multa, fecit multa: similiter principes filiorū Israël, & populus vniuersus, obtulerunt multa, quæ ad decorem, magnificentiam & gloriam domus dei: ac diuini cultus augmentum vtilia videbātur. Sic & Christus dominus dominorum, & Rex regum, filijs suis apostolis (qui super ipsum angularem lapidem, summum, probatum, electum & pretiosum, ecclesiam ædificare debuerunt) descriptionem ecclesiæ tradidit, dum om̃ia quæ audiuit à patre, eis nota fecit. Similiter dedit eis, quomodo templa dei viua (quæ nos sumus & membra nostra) super fundamentum apostolorū & prophetarū construere deberent, vt crescerent in templa sancta in domino, in habitacula dei, in spiritu sancto. Vnde ait vas electionis: Vos estis templum Dei viui: Ista templa, apostoli cum colloaboratoribus suis, in euangelio, prædicando, plantando, rigando, exempla omnium bonorum operum seipso dando, oportune importune instando, opus euangelistarum faciendo, edificauerunt. Tum ordinationes bonas, iustas, sanctas, pias faciendo, vt apostoli in

suis epistolis, diuersa documenta singulis, unicuique secundum gradum suum, officium, ætatem & conditionem præscribunt: Aliam regulam episcopis & sacerdotibus, aliam virginibus, aliam viduis, aliam matrimonio iunctis, aliam pueris, aliam senibus, aliam seruis, aliam liberis, aliam iuuenibus, aliam mulieribus, aliam annis seu senio grauatis, præscribendo viuendi formam.

Ad huius templi ædificationem Christus, qui crebro David vocatur in prophetis, ante mortem suam, & prius quam omnibus consummatis in manus patris spiritum suum commendaret, omnes præparauit impensas: Nam mundum redemit: & nos in sanguine suo, principem mundi in seipso traduxit & triumphauit ac foras eiecit: arma illius abstulit, vasa eius diripuit, spolia eius distribuit, victos in mendicitate & ferro liberauit, & transtulit omnes præordinatos in vitam, in regnum suum: Gratiam nobis promeruit & offert, à peccatis nos lauit, sacramenta instituit, inuitat ad suas regales nuptias: In summa, omnia præparauit. Vnum solummodo reliquum est, vt nos relicta omni gloria veniamus ad nuptias.

Apostoli verò, cum accepto spiritu sancto ædificare ecclesiam cæperunt, multa & ipsi in opus Dei contulerunt, sed non de suo, sed de his quæ spiritus sanctus dabat eloqui illis vel docuit eos per vñctionem suam. Quid enim habuerunt, quod non acceperunt? Nihil. Hoc David professus est dicens: Tua sunt omnia, orbis terrarum & plenitudo eius, & quæ de manu tua accepimus, dedimus tibi in opus templi tui. Sic & apostoli, vt fidelissimi serui & dispensatores Christi, gratiam multiplicem quam gratis acceperant, gratis distribuerunt, seminauerunt super aquas omnes in spiritu, lucrati sunt multos, saluauerunt multos. Deinde, sicut ad ornatum & decorem templi iam ædificati, multi reges etiam ex gentibus, multa largiti sunt, & ædificauerunt.

L runt

- runt multa ad defensionem eius & magnificentiam, cultum Dei lapsum instaurauerunt, violatores eius & legis transgressores interfecerunt, nec non omnes operâtes iniquitatem de ciuitate domini disperferunt: vt in Asa rege cernere est, in Iosaphat, Ezechia, Iosia, Iuda Machabæo & fratribus eius adparet. Sic sancti episcopi & doctores, principes & imperatores eadē cogitatione se armauerunt, zizania à diabolo in medio tritici seminata, extraxerunt. Monasteria multa cōstruxerunt, diuitijs multis locupletauerunt,
- Psal. 70.** cultū dei supra modū ornauerunt: & cū Dauid, super oēm laudem Dei addiderunt. Sed & per eos ecclesia est propugnata, vindicata ab inimicis, expurgata à fermento hæreticæ & prauæ doctrinæ: ac restituta, in cunctam mortalibus optatam pacem. Omnia illis contingebāt in figura nostri.
- 1. Cor. 10.** E De ista ecclesiæ ædificatione in fide & moribus, vatum
- Psal. 49.** maximus in spiritu ait: Cōgregate illi sanctos eius, qui ordinant testamentum eius super sacrificia. Sancti eius in nomine domini congregantur, quādo capita ecclesiæ, in concilijs adunantur. Ibi testamentum eius (quod est euangelium æternum gratiæ Dei & regni) ordinant, quia ibi in spiritu congregati, per spiritum sanctum decernunt, ordinant, sanciant ritus, modos & ordines ministrandi sacramenta, offerendi augustissimū altaris sacrificiū, celebrandi missas) & oīa munia diuinorū laudum obeundi, pro temporum, locorū & personarū vtilitate & necessitate. Hinc
- Matt. 18.** Christus ecclesiam audire iubet: Quia vbi duo vel tres cō-
- Eccī 1.** gregati sunt in nomine eius, ibi fons sapiētiae, doctor paruulorum, magister summus. Christus Iesus, docens vtilia
- Matt. 23.** in recipiendo sanctificationem, est in medio eorū. Quod
- Esa. 48.** si omnem hominem in hunc mundum venientem, suæ lucis & sapientiæ fulgoribus illuminat, multo magis manifestat & reuelat misericordiam suam & veritatem in concilio tam multo.
- Psal. 39.**